

ΤΟΥ κ. ΧΑΡΗ ΣΤΑΜ.

Εθιμναικό Μυθιστόρημα

ΦΛΩΡΑ ΜΠΡΙΛΛΑΝΤΗ

(ΑΛΗΘΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

‘Ο Λεάνδρος έμάντεψε τή στενοχώρια μου και με ρώτησε :

—Φαινεστε λυπημένη, μαμά, τί έχετε ;

—‘Ω, τίποτε, τού άπάντησα.

—Δέν πρέπει νά στενοχωριέστε, μου είπε. ‘Ολα θά πάνε καλά πλέον. Πρέπει νά είστε βεβαία γι’ αυτό.

—Μακάρι, παιδί μου! ψιθύρισα.

‘Εγινε πάλι σιωπή.

‘Ο Λεάνδρος φαινόταν πώς κάτι ήθελε νά με ρωτήση, μά δίσταζε. Τόν εμπόδιζε ίσως ή μητέρα μου.

Μά κι’ εγώ θάθελα νά βρεθώ μόνη μου μαζύ του. Αισθανόμουν τήν ανάγκη νά τού μιλήσω ειλικρινώς, νά τού άνοιξώ τήν καρδιά μου.

‘Ο Λεάνδρος έμάντεψε και τήν επιθυμία μου αυτή. Είχε τήν εύκολία νά διαβάξη στήν καρδιά μου. Κι’ άξαφνα γύρισε και μου είπε :

—Τί λέτε ; ‘Η ήμέρα εινε ύπεροχη! Κατεβαίνουμε λίγο στόν κήπο ;

‘Η έμπνευσις του αυτή ήταν έξαισία.

Γύρισα και κούταξα τή μητέρα μου.

—Μαμά, είπα, θέλετε νά κατέβουμε λιγάκι στόν κήπο ;

Μά ή μητέρα μου δέν είχε, φαίνεται, κέφι.

Φαινόταν κουρασμένη.

Τά τελευταία γεγονότα τήν είχαν εξαντλήσει, αυτό φαινότανε καθαρά.

—‘Οχι, παιδί μου, εύχαριστώ, μου άπάντησε. Προτιμώ νά μείνω εδώ στό παράθυρο.

—Τότε θά καθήσουμε νά σου κρατήσουμε συντροφιά, τής είπα.

—‘Οχι, όχι. Κατεβάτε στόν κήπο, με τόν Λεάνδρο. Θά σου κάμη καλό νά κινηθής λιγάκι στό ύπαιθρο...

—Δέν θέλω νά σ’ άφήσω μόνη, μαμά.

—Δέν πειράζει, Φλώρα. Κάμετε τόν περίπατό σας. Είμαι τόσο καλά εδώ!

Δέν έπέμεινα περισσότερο.

‘Ερριξα μία μετάξινη μαντήλια γύρω στό λαιμό μου, φίλησα τή μητέρα μου και κατεθήκαμε κάτω.....

(‘Από τού ‘Ημερολόγιου τής Φλώρας Μπριλλάντη)

Σ υ ν έ χ ε ι α . — Διέκοψα παραπάνω τήν αφήγησή μου, γιατί έπρεπε νά ξεκουραστώ και νά σκεφθώ πάλι πριν γράψω τις γραμμές αυτές.

Πρέπει νά εκθέσω τά πράγματα, όπως συνέβησαν ακριβώς. ‘Ο Θεός που τά είδε, ψηλά άπ’ τόν ούρανό, δέν θά με άδικήση, είμαι βέβαιη. ‘Εδώ όμως γράφω γιά τούς ανθρώπους. Τά χειρόγρατά μου αυτά θά τά διαβάσουν μία μέρα άνθρωποι που δέν με γνωρίζουν. Πού δέν ξέρουν ποιά είμαι. Καί δέν θέλω νά μ’ άδικήσουν.

‘Ορκίζομαι εις ό,τι έχω Ιερό, ότι δέν θά γράφω εδώ καμιά άνακριβεία, δέν θά κρύψω τίποτε. Θά εκθέσω τά γεγονότα όπως ακριβώς συνέβησαν τυχαία, μοιραία, αναπόφευκτα.

Είμαι ίσως ένοχη.

Μά δέν φταίω εγώ. Φταίνε ή περιστάσεις, φταίει ή κακή μου τύχη.

Είμαι ένοχη, γιατί αγαπώ τού παιδί μου, γιατί, πάνω στήν άδυναμία μου, δέχτηκα τήν ά-

γάπη του.

Μά τού γράφω εδώ καθαρά: Καμιά γυναίκα δέν θά μπορούσε ν’ άνθέξη στό μαρτύριό μου. ‘Ημουν πολύ δυστυχισμένη. ‘Επρεπε νά βρω μία παρηγοριά. Καί τή βρήκα στήν καρδιά τού Λεάνδρου.

‘Αν θελήσετε νά με κρίνετε μία μέρα, μη με καταδικάσετε πριν σκεφθήτε τή θέση μου: ‘Ημουν μία νέα, πάνω στήν άνθοσι της, γεμάτη ζωή κι’ όνειρα. ‘Ημουν εύτυχισμένη. ‘Ολα γύρω μου γελούσαν. Κι’ άξαφνα ήρθε ή δυστυχία. ‘Ο πατέρας μου άπόμεινε φτωχός. Βρεθήκαμε άπ’ τόν πλούτο στήν τελεία άνείχεια, στήν καταστροφή. Καί σάν νά μην έφτανε αυτό, σάν νά μην έφτανε ή συμφορά τού πατέρα μου, ή σκληρή μοίρα έφριξε κι’ άπάνω μου τού κακό της βλέμμα, άπλωσε και σέ μένα τά φριχτά της δίχτυα...

‘Ενας πλούσιος κύριος που με είχε δει, δέν ξέρω πού και πώς, μ’ όρέχτηκε, με πόθησε, με λαχταρούσε. Μά δέν τολμούσε νά φανερώση τούς πόθους του όσο είμαστε εύκατάστατοι. ‘Ηξερε καλά πώς θά τόν πετούσαμε κάτω άπ’ τή σκάλα, άν έξεστομίζε τήν πρόστυχη πρόβια του. Κι’ όμως, τού κακό έγινε. ‘Ηρθε ή φτώχεια μας νά διευκολύη τόν άνθρωπο αυτό-τόν ‘Αρτέμη-στά σχέδιά του.

Μόλις έμαθε τήν καταστροφή τού πατέρα μου, γέμισε χαρά. Κι’ εκείνο που δέν τολμούσε πριν ούτε νά τού ψιθυρίση σ’ άλλον άνθρωπο, τού έπρότεινε στό δύστυχο πατέρα μου όρθά-κοφτά: —‘Δέχομαι νά σε σώσω άπ’ τήν καταστροφή, άν μου δώσης τήν κόρη σου γυναίκα μου!»

Τή θλιβερή συνέχεια τής τραγικής αυτής ιστορίας τήν ξέρετε. ‘Ο πατέρας μου βασιάνηκε επί ήμέρες, μην τολμώντας νά μας πη ένα τέτοιο πράγμα. Τέλος όμως τόν έσπρωξε ή άνάγκη και μίλησε. Μ’ εκάλισε και μου τά είπε όλα με βουρκωμένα μάτια. Κι’ εγώ έκανα ό,τι θάκανε κάθε σεμνή και έπάκουο κορίτσι. Δέχτηκα νά θυσιάσω γιά νά σώσω τού σιτίτι μου...

Και νάμαι πειά κυρία ‘Αρτέμη. Κυρία ‘Αρτέμη κατ’ όνομα μόνον, χωρίς νά άνήκω στόν άντρα μου, χωρίς νά τού δώσω τίποτε ως γυναίκα του.

Είμαστε παντρεμένοι, χωρίς καμιά σαρκική έπαφή. Δέν τόν αγαπώ καθόλου. Τόν μισώ, γιατί έκμεταλλεύτηκε μία δύσκολη περίσταση γιά νά μ’ άγοράση!..

Δέν θά μου πάρη ποτέ ούτε τήν καρδιά μου, ούτε τά χορδια μου, ούτε τά φιλία μου.

Θά είμαστε δυο ξένοι ό ένας γιά τόν άλλο.

‘Η καρδιά μου είν’ έλεύθερη. ‘Αν φώτορσε σ’ αυτή τού άνθος τής άγάπης, τί φταίω εγώ; ‘Αγαπώ τού Λεάνδρο!..

Δέν τού κρύβω...

Μά ό Λεάνδρος δέν εινε παιδί μου, δέν εινε αίμα μου. Εινε παιδί τού άνθρώπου που μ’ άγόρασε ; Κι’ αυτό άκόμα μπορεί νά τού τού άμφισβήτηση κανείς. ‘Απ’ όσα έμαθα κι’ άκουσα, ό Λεάνδρος δέν εινε παιδί τού ‘Αρτέμη.

Δέν υπάρχει ουτεπώς τίποτε τού πρόστυχο, τίποτε τού άμαρταλό στόν έρωτά μου.

‘Εχω τή συνείδησή μου ήσυχη. Γιατί έχω πάρει τήν άπόφασή μου. Δέν θά προσφέρω στό Λεάνδρο τίποτε, δέν θά κάμη καμιά ύποχώρησι, πριν έρθει τού πλήρωμα τού χρόνου, πριν πάρω τού διαζυγίου μου άπ’

Πρέπει νά εκθέσω τά πράγματα, όπως συνέβησαν ακριβώς...

τόν 'Αρτέμη.
 Πότε θα γίνη αυτό ;
 Δέν ξέρω. Έχω όμως τις ελπίδες μου στο Θεό.
 Πάντως θα προτιμήσω να πεθάνω, παρά να ικανοποιήσω τις
 όρεξεις του σούζιου μου. Δέν θα του επιτρέψω να μ' άγγιξη.
 Θά βγώ μέω από τά χέρια του λευκή, άσπιλη, παρθενική...
 Και τώρα, μπαίνω πάλι στη διήγησί μου.
 Στόν κήπο ήταν χαρά Θεού.
 'Η μυγδαλιές είχαν άνοιξη και καμάρωναν υφροστόλιστες.
 Ένα πράσινο ταπέτο σκέπαζε τη γη, βρεγμένο άκόμα άπ
 τη διαμαντόσκητη της πρωϊνης δροσιάς.
 Τά πουλιά κελαϊδοούσαν στά δέντρα τρελλά.
 Άνέντες τόν πραινό άέρα διψασμένα, σάν τόν κατάδοκο που
 βγαίνει για πρώτη φορά άπ' τη φυλακή του, σάν τόν άρροστο
 που κάνει τόν πρώτο του περίπατο, ύστερα από μακρυνή κι ό-
 δυνηρή άρρωστεια...
 Όλα μου φανόντουσαν γλυκά, άπαλά, χαρούμενα.
 Καί—γιατί να τό κρύφω ;—ίσως φταιει κι η γλύκα αυτή της
 χειμωνιάτικης ημέρας για ό,τι έβγινε.
 Στην άρχή βαδίσαμε μέ τό Λέανδρο, χωρίς να μιλάμε.
 Αυτό κράτησε άρκετή ώρα.
 Άνασαίναμε τόν δροσερό ά-
 έρα κι' άκούγαμε τά πουλιά
 που χαλούσαν τόν κόσμο γύ-
 ρω...
 Σιγα-σιγά άρχισα να κου-
 ράζωμαι. Έβόδιζα πιο σιγά,
 πολύ σιγά, μέ μισόκλειστα τά
 μάτια. Πόσο θάθελα να πλαιγι-
 άσω έκει στη γλόη και να κοι-
 μηθώ, να κοιμηθώ άτελείωτα!..
 Ο Λέανδρος άντελήφθη την
 κούρασί μου και μου ειπέ :
 —Κουραστήκατε, μαμά ;
 —Όχι τόσο, άπάντησα.
 —Μά ναί. Είσατε κουρασε-
 νη, τό βλέπω. Θέλετε ν' άνέ-
 θυμε πάλι έπάνω ;
 —Όχι, όχι, άς μείνουμε έδω.
 Εϊνε τόσο ώραία, τόσο ειρηνι-
 κά όλα γύρω!..
 —Όπως θέλετε...
 Τη στιγμή αυτή βρισκόμαστε
 στό βάθος του κήπου, πίσω ά-
 πό μερικές άνθισμένες άμυγδα-
 λιές κι' ένα πλήθος ροδοδά-
 φνης. Μιά παλιά, μισοχαλαμέ-
 νη σκιάδα ύψωνόταν έκει. Κι'
 άπάνω στά σπασμένα και λυγι-
 σμένα σίδερά της ήσαν γαν-
 τζωμένα διάφορα άγρια και ήμερα φυτά, περιπλοκά-
 δες ετηρές κι' άνθισμένες. Πισω άπ' τό πράσινο αυτό
 παρασάν, ύπήρχε ένα μισοσπασμένο επίσης πέτρινο
 κάθισμα.
 Ο Λέανδρος τό είδε. Καί χωρίς να χάση καιρό,
 μου πρότεινε να καθήσουμε έκει λίγχι. Δέν έφερα άν-
 τίρρησι. Καθήσαμε κι' άρχισαμε να μιλούμε.
 —Είσατε πολύ έξαντλημένη, μαμά! μου ειπέ ό
 Λέανδρος. Πρέπει να φροντίσετε, έπατρέφτε μου να
 σάς τό πω, περισσότερο για τόν έαυτό σας.
 —Γιατί μου τό λές αυτό, Λέανδρε ;
 —Γιατί έτσι εϊνε, μαμά. Στενοχωριέστε πολύ. Μια
 πρέπει να έχετε ύπομονη. Δέν έξερω πώς να σάς τό
 πω, αλλά έλπίζω πως θα νικήσετε στόν άγώνα αυτό.
 —Λέανδρε!..
 —Ναί, μαμά, μη μ' έμποδιζετε να μιλήσω. Είσατε ένα θυμα.
 Δέν αγαπάτε τόν πατέρα μου, τό ξέρω. Δέν πρέπει να τόν ά-
 γαπάτε.
 —Παιδί μου, σε παρακαλώ, μη μιλάς έτσι.
 —Όχι, μαμά. Δέν πρέπει νάχετε μυστικά από μένα. Ξέρω
 τη λύπη σας. Έμάντενα τό σπαργαμό σας από την πρώτη στι-
 γμή. Είσατε ένα θυμα σ' όλη αυτή την ύπόθεσι. Παντορευή-
 κατε τόν πατέρα μου, για να σώσετε τόν δικό σας. Δέν τόν ά-
 γαπάτε, δέν τόν αγαπήσατε ποτέ. Και... δέν θα του άνήκτε
 ποτέ!
 —Λέανδρε!..
 —Ό, ναί, πρέπει να σάς τό πω. Πρέπει να τό μάθετε, να τό
 ξέρετε. Τη στιγμή που θα γίνη αυτό, θα πεθάνω από τη λύ-
 πη μου...
 Είχα σκόψει τό κεφάλι μου.
 Δέν είχα πειά τη δύναμι να μιλήσω.
 —Ναί, μητέρα, συνέχισε ό Λέανδρος. Δέν μπορώ να δικαιο-
 λογώσω τη διαγωγή του πατέρα μου άπέναντί σας. Ο πατέ-
 ρας μου—και τό ξέρετε καλά αυτό—ήπηρεζε παντοτε κακός.

Κακός σε όλους. Και σε μένα και σε σάς. Μάς ένώνει άπέναν-
 τί του η κακία του. Δέν θ' άφήσω να σάς άγγιξη. Γιατί...
 Τινάχτηκα άπάνω έντρομη.
 Είχα ματφέρει τι ήθελε, τι έπρόκειτο να πη. Κι' έτρόμαξα.
 Δέν έπρεπε... Δέν ήθελα ν' άκούσω τη λέξι αυτή άπ' τά χεί-
 λη του.
 'Η ταραχή μου αυτή τόν συγκράτησε. Δέν έτελείωσε τη φρά-
 ση του. Πρόφτασε όμως να πάρη τό χέρι μου μέσα στά δικά
 του και να τό φιλήση.
 Τό φίλημά του αυτό μεταδόθηκε σάν φλόγα σ' όλο μου τό
 σώμα. Αισθάθηκα κάτι να μέ πνίγη στο λαϊμό. Τα μάτια μου
 βασιλειαν. Καί ξανάπεσα βαρεία πάνω στο κάθισμα, έτοιμη
 να λιποθυμήσω...
 Ο Λέανδρος τά είχε χαμένα. Είχε σαστίσει κι' αυτός μέ τό
 τόσο του θάρρος. Κι' άπάνω στη σαστιμάρα του αυτή, άρχι-
 σε να τραυλιζή :
 —Φλώρα!... Φλώρα, συχώρεσε με!.. Δέν ξέρω τί λέω. Θεέ
 μου! Δέν ξέρω τί κάνω... Είμαι τρελλός! Μά τό ξέρετε, τό
 μαντεύετε... Μαντεύετε τι συμβαίνει στην καρδιά μου... Συ-
 γχωρήστε με!.. Λυπηθήτε με!..
 Λίγο άκόμα και θάπερτα στην
 άγκαλιά του. Μά συγκρατήθηκα.
 Σήκωσα τό χέρι μου και τού-
 φραξα τά χείλη.
 —Σωπα!.. Σωπα, σε ίκε-
 τεύω!..
 Δέν μίλησε πειά.
 Είχε γίνει κατακόκκινος σάν
 τριαντάφυλλο.
 Μιά πνοή άνέμου πέρασε αυ-
 τή τη στιγμή πάνω άπ' τις άν-
 θισμένες άμυγδαλιές και παρόε-
 σσε ως τό μέρος που καθόμα-
 στε μιά λευκή βροχή από λου-
 λούδια...
 Άναστέναξα και σηκώθηκα.
 —Άς πηγαίνουμε, είπα.
 Ο Λέανδρος σηκώθηκε επί-
 σης, χωρίς να πη λέξι.
 Ήταν πολύ ταραγμένος.
 Κι' ένώ προχωρούσα έμπρός,
 άκούμπησε σ' ένα δέντρο, άπο-
 κακωμένος, χαμένος, ύνειρο-
 παρμένος.
 Προχώρησα μερικά βήματα
 άκόμα και στάθηκα.
 Ο Λέανδρος βρισκόταν στην
 ίδια θέσι.
 Βλέποντάς τον έτσι, τόν λυ-
 πήθηκα.
 —Λέανδρε! του φώναξα.
 Γύρισε και μέ κτύπησε, σάν να ξυπνούσε
 από κάποιο ύνειρο.
 —Μητέρα!..
 —Έλα παιδί μου, άς άνέθουμε έπάνω...
 —Ναί, μαμά, έρχομαι.
 Ήρθε κοντά μου κι' άσχισε να βαδίζη
 πλάι μου, χωρίς να μιλήσ.
 Φαινόταν ύπερβολικά στενοχωρημένος.
 Είχε φαερώσει τό μυστικό του κι' αυτό
 τόν έκανε ντροπαλό.
 Για να του δώσω θάρρος, τόν έπιασα άπ'
 τό χέρι.
 —'Η μαμά εϊνε μόνη, του είπα. Θές ν' άνέθουμε έπάνω ;
 —Βέβαια... Ναί... Πρέπει να φύγω άλλωστε, η ώρα έπέ-
 ρασε.
 —Νά φύγης ; Γιατί, παιδί μου ; Γιατί δέν κάθεσαι να γάμε ;
 —Ό, όχι, μαμά. Δέν πρέπει να μ' εύρη έδω ό πατέρας.
 —'Ισως δέν είχε άδικο.
 —Όστόσο του είπα :
 —Καλά, κάμε όπως νομίζεις πώς εϊνε φρόνιμο. Πάντως εϊνε
 ναρισ άκόμα.
 Δέν μου άπάντησε τίποτα. Κι' έτσι βουδοί, γεμάτοι ντροπή
 κι' οι δυό, ανέθηκαμε στο σπίτι.
 'Η μητέρα μου καθόταν άκόμα στην ίδια θέσι. Μάς κτύπησε
 χαμογελώντας αγαθά και μάς ρώτησε :
 —Κουραστήκατε ; Φανείσαι έξαντλημένη, κόρη μου. Καθή-
 στε ν' αναπαυήητε.
 Κι' έμεις... Κάθε άλλο, παρά έξαντλημένη ήμου. Αυτό πού-
 λεγε η μητέρα μου έξαντλησι, ήταν η μεγάλη συγκίνησις που
 μέ κατείχε.
 Καθήσαμε κοντά στη μητέρα μου, μα χωρίς να μιλάμε. Κά-
 τι μάς έδενε τη γλώσσα.
 ('Ακολουθεί)